

VYŠŠÍ BROD

Vyšší Brod

– Stručná historie

Vyšší Brod, nejjižnější město České republiky, vznikl počátkem 13. století jako tržiště na jedné z nejstarších soumarských stezek, která vedla od Dunaje do Čech. První písemná zmínka je v darovací listině z 1. června 1259, kterou pan Vok z Rožmberka, zakladatel kláštera, dává tomuto klášteru rozsáhlé území s tehdy jediným osídleným – tržištěm Vyšší Brod. Roku 1528 přidává Jan III. z Rožmberka výsadu městských práv a právo pečeti s vlastním erbem.

V průběhu staletí byl Vyšší Brod často postihován požáry. Ty zejména v 19. století změnily charakter zástavby. Zásadní změny přinesl revoluční rok 1848 Vyšší Brod se stává sídlem okresního hejtmanství, po roce 1868 sídlem okresního soudu. Rozhodnutím císaře Františka Josefa I. je Vyšší Brod od roku 1870 městem.

Po záboru pohraničních území roku 1938 se Vyšší Brod stává součástí Hitlerovy třetí říše. Po II. světové válce a nuceném vysthování německých občanů dochází k výměně obyvatelstva. Vyšší Brod už není okresním hejtmanstvím, zrušen je i okresní soud. V 50. letech ztrácí i statut města, který je opět navrácen až rozhodnutím Parlamentu ČR 1. 7. 1994.

Informační centrum Vyšší Brod

Náměstí 104, 382 73 Vyšší Brod
Tel.: (+420) 380 746 627
Fax: (+420) 380 746 627
Mob.: (+420) 724 336 980
E-mail: infocentrum@vyssibrod.cz
www.mestovyssibrod.cz

Důležitá telefonní čísla:

Policie ČR, Polizei, Police	**158**
Městská policie,	
Stadtpolizei, Town Police	**724 336 986**
Hasiči, Feurwehr, Fire Brigade	**150**
Lékařská pomoc, Notdienst, Emergency medical service	**155**
SOS Tísňové volání, Emergency call	**112**
Vodní záchraná služba, Wasserrettung, Water rescue service	
v sezóně:	**607 962 501, 606 116 001**
mimo sezónu:	**606 270 047**
Veterinární ambulance, Tierartz, Veterinary surgery	**605 855 977**
Městský úřad Vyšší Brod, Gemeinde, Municipality	**380 746 537**
Cisterciácký klášter, Zisterzienserkloster, Cistercian Abbey	**380 746 674**
Poštovní muzeum, Postmuseum, Postal museum	**380 746 679**

Vyšší Brod – ulice, Straße, streets:

1. 5. května
2. Česká
3. Dřevařská
4. Elektrárna
5. K Vltavě
6. Kaplická
7. Klášter
8. Lesní
9. Lidická
10. Martínkovská
11. Míru
12. Náměstí
13. Na Kozinci
14. Na Stráni
15. Na Vyhlídce
16. Pohraniční stráže
17. Poschoďová
18. Rybářská
19. Slunečná
20. Studánecká
21. Za Klášterem
22. Zahradní

1

Cisterciácký klášter – nejvýznamnější kulturní památka. Byl založen Vokem z Rožmberka roku 1259. Mniši zde po staletí žijí podle řehole sv. Benedikta, kterou lze charakterizovat slovy: „Modli se a pracuj". Svou prací přetvářeli celý kraj, sami vystavěli klášter s gotickým chrámem Nanebevzetí Panny Marie. Klášterní knihovna čítající 70 tisíc svazků je třetí největší knihovnou v republice. Mezi památkami vyniká zvláště Vyšebrodská madona a Závišův kříž.

2

Poštovní muzeum – rozsáhlá expozice dějin poštovnictví v Čechách, na Moravě a ve Slezku od roku 1526 do současnosti na ploše cca 1.800 m². Jedna z největších sbírek vozů a kočárů v České republice, historické poštovní stejnokroje,vývěsní štíty, pokladny, schránky, mapy, ukázky korespondence, staré psací potřeby, výplatní a orážecí stroje, rekonstrukce poštovních úřadoven z 18. a 20. století.

3

Stará radnice – umístěna v horní části náměstí přímo v parku – byla založena v roce 1525, je jediným zbylým domem z prostřední řady zničené v roce 1569 požárem. Též se zde nacházel byt hlásného a obecní vězení. Jako radnice sloužila do roku 1947. Dnes je využívána jako informační a kulturní centrum s malou galerií.

4

Kostel. Sv. Bartoloměje – na pravé straně horní části náměstí stojí farní kostel sv. Bartoloměje. Kostel byl spustošen husity a obnoven až v 16. století. Znovu přestavěn byl v roce 1643 a roku 1761 byl pořízen nový barokní oltář. Oltářní obraz sv. Bartoloměje namaloval v roce 1858 malíř Schrams. Poslední přestavba kostela proběhla ve 20. století.

5

Budova fary – Budova fary vedle kostela sv. Bartoloměje má na dveřním trámu letopočet 1489 a byla přestavována v roce 1658. V roce 1850 byly zřízeny nové hospodářské budovy fary a samotný „farský dvůr" byl zbudován v roce 1866 inženýrem Karlem. Elementární škola při zdejší farnosti existuje nejpozději od roku 1530, kdy je zde uváděn učitel Nikolaus. Zánik farní školy nastal v roce 1775, kdy byly uzákoněny státní školy.

6

Stará kašna – nachází se vedle kostela sv. Bartoloměje také v horní části náměstí spolu s budovou fary. Tato žulová kašna je z roku 1865. Soška sv. Floriána, patrona všech hasičů, je z roku 1737. Dnes je na kašně umístěna jen její kopie. Originál je v infocentru.

7

Kostelík sv. Josefa – (původně kostelík sv. Alžběty). Vysvěcen 25. 10. 1346. Po roce 1670 byl nově přestavěn. Kapli vystavěl Peter Spinetti a Bartolomäus Bulla. Oltář zhotovil v roce 1671 sochař Lorenz Rienmüller z Krumlova. Roku 1785 byla kaple uzavřena a o rok později prodána v dražbě. Roku 1816 byla kaple odevzdána opět bohoslužebným účelům. Přilehlý klášterní špitál byl založen Petrem z Rožmberka 1. 9. 1347.

9

Bílý mlýn – v našem městě je hned několik pozoruhodných budov, ale my Vám doporučujeme k zastavení nádherné stavení, které se nachází u splavu na řece Vltavě. Bílý mlýn nese číslo popisné 11 a jeho historie sahá až do první poloviny 16. století, kdy patřil rodině Georga Marktmüllera. Po změně politického klimatu zakoupila stavení rodina Ouředníkova, mlýn postupně rekonstruuje a zároveň v něm provozuje malou vodní elektrárnu.

8

Sochy na mostě (lávce) – první zmínka o mostu pochází z roku 1476. Socha sv. Jana Nepomuckého byla postavena 14. srpna 1723. Jejím autorem je Josef Dietrich, měšťanský sochař z Č. Budějovic. Socha sv. Anny od téhož sochaře byla umístěna 25. října 1724 za opata Candida Heidrickse. Cesta přes most vedla do Rožmberka a Malšína. Proti toku Vltavy na pravém břehu pak do Loučovic.

1

Národní přírodní rezervace Čertova stěna – Luč se rozkládá na ploše 104 hekterů. Původní koryto řeky Vltavy se pod lipenskou hrází prudce svažuje a klesá v sevřeném údolí k Vyššímu Brodu. Vytváří tak silně balvanité koryto, nazývané Čertovy proudy. Na skalnatých svazích nad řekou, v tzv. kamenném moři, rostou borovice s chráněným vřesovcem pleťovým a s četnými druhy lišejníků a mechorostů.

2

Wolfgangovy vodopády – na Menší Vltavici jsou jednou z možných krásných vycházek po okolí Vyššího Brodu. Pod největším z vodopádů je zbudována dřevěná lávka, která umožňuje bezprostřední výhled na vodní kaskády. Navštívit je můžete po Opatské stezce, jež vede podél uměle vybudovaného kanálu, kterým se přiváděla voda do cisterciáckého kláštera.

3

Poutní místo „Maria Rast" – váže se k němu legenda, jenž říká, že zde na kameni odpočívala Matka Boží se svým synem. 15. srpna 1888 bylo provedeno vysvěcení zdejšího poutního kostelíka. V roce 1898 byla při cestě z horní části vyšebrodského náměstí na poutní místo vystavěna křížová cesta se čtrnácti kamennými zastaveními, která jsou osazena litinovými obrazy a popisky v angličtině.

4

Kraví hora – hora chránící od nepaměti brod přes řeku Vltavu na zemské stezce od Dunaje do vnitrozemí. Na jejím vrcholu byla upravena na skále vyhlídka s kovaným zábradlím. Pod skálou je umístěn dřevěný kříž s cedulkou o nadmořské výšce. Svůj výšlap zahájíte u vlakového nádraží Vyšší Brod – klášter směrem na Hrudkov. Výhled na areál kláštera a město je vám odměnou za výstup na tuto horu.

5

Herbertovský vrch na svůj archeologický průzkum ještě čeká. Podle psychotronika, který zde provedl „předvýzkum" se zde pravděpodobně nahází dvě „vrstvy" osídlení. Tu mladší můžeme předběžně určit do 11. a 12. století a tu starší do let „před Kristem." Dle psychotronika je v mohyle pohřben jediný muž a mohyla patří do mladší vrstvy. Na vrcholu kopce je povalený menhir s pozitivní energií i místo, kde bývalo strážní stanoviště.

6

Bizon americký na Šumavě
Nedaleko Vyššího Brodu, poblíž osady Horní Lachovice, je ojedinělý oborní chov bizona amerického. Uživatelem honitby a majitelem dvacetihlavého stáda bizonů je společnost AGROWALD s.r.o. Bizony je možno navštívit pěší vycházkou z Horních Lachovic (cca 15 min), kde je možnost parkování vozidel. Podél obory je řada zrekonstruovaných historických kapliček, které rovněž zrenovovala společnost AGROWALD.

7

Čertovo kopyto – je vysoký přírodní skalní útvar, který byl pojmenován podle balvanu dokonale připomínající kopyto. Otevíra se zde krásný výhled na Lipenské jezero s přístavištěm parníků a rekreační středisko Marina Lipno. V bezprostředním okolí se nachází seskupení žulových bloků nazývaných Cikánský hrad. Po cestě můžete navštívit Poustevnu. Další zajímavé seskupení kamenů s malou průrvou, kde žil poustevník. Na balvanu označeno železným křížkem.

8

Vltava – řeka Vltava pod Vyšším Brodem láká k mnohým sportovním aktivitám i rekreaci. Pstruhová voda sebou přináší množství rybářských zážitků a nevšedních úlovků. V letních měsících je to díky dostatečnému množství vody jedna z nejkrásnějších řek pro vodáckou rekreaci. Množstí kvalitních kempů a celá řada půjčoven vodáckého vybavení poskytuje perfektní servis.

9

Hrad Rožmberk – byl postaven jako dvojhradí. Dolní hrad je z pol. 13. stol., přestavěný renesančně a v 19. stol. upravený ve stylu anglické novogotiky. Z Horního hradu zachována pouze kamenná hláska Jakobínka ze 14. stol. Hrad strážil důležitou obchodní stezku vedoucí z Čech vyšebrodským průsmykem do bohatého horního Podunají. Rožmberk patří mezi nejstarší hrady v jižních Čechách (poprvé doložen roku 1250). Je kolébkou rodu Rožmberků.

10

Vítkův hrádek – zřícenina gotického strážního hradu (jižně od Lipenského jezera) založeného ve 13. stol. Vítkovci. Rožmberkům patřil téměř 200 let až do Bílé hory. Dodnes se zachoval zbytek hranolové věže a zdivo některých hradních stavení. Nejvýše položený hrad v České republice (1.053 m.n.m), z jehož věže je nádherný výhled do okolí na Lipenskou nádrž a při dobré viditelnosti lze zhlédnout i panorama Alp. Od roku 2005 je zřícenina přístupná veřenosti.

11

Turistická stezka Radvanov – Rading
Nová turistická stezka přes státní hranici v místech, které je známo jako Švédské šance a je nejjižnějším bodem České republiky. Těmito místy probíhala po staletí prastará obchodní stezka směřující od Dunaje do Čech. Navazuje tedy na tradici starou přes tisíc let. Stezka prochází zaniklou obcí Radvanov, kterou dnes připomíná jen pár vzrostlých lip v místech, kde stávala stará kaple a fotografie zaniklé obce.

12

Švédské šance
Měly za úkol chránit solnou stezku, která těmito místy probíhala. Vystavil je v roce 1641 majitel zdejšího panství, Konrad Balthasar von Starhemberg. V letech 1641–48 zde chránily území před nájezdy Švédů, v roce 1663 hrozila zase turecká okupace. Mezi léty 1680 až 1681 se zde zase dohlíželo na pořádek v době morové rány. Okolo zbylého valu vede krátký naučný okruh s replikami děl z třicetileté války.

13

Opatská stezka I. – (po stopách starých řemesel) vede od Rožmberské brány Cisterciáckého kláštera Vyšší Brod malebným údolím Menší Vltavice kolem historického vodního kanálu až ke známým vodopádům sv. Wolfganga s možností pokračovat k poutnímu místu Maria Rast. Je velmi oblíbená díky své nenáročnosti i jedinečně přirozené kráse.

14

Opatská stezka II. (klášterním lesem po stopách vyšebrodských opatů) Stezka začíná rovněž u Rožmberské brány kláštera V. Brod a vede kouzelnou krajinou nedaleko náhorní plošiny Čertova stěna až k sousední obci Loučovice, odkud se do V. Brodu můžete pohodlně vrátit vlakem. Zbývají-li ještě síly, můžete putovat zpět nádhernou stezkou podél řeky Vltavy. Obří balvany ve vodě a pověstmi opředená Čertova stěna zde vytvářejí neuvěřitelnou scenérii.

15

Vltavská cyklostezka
Nově zprovozněná Vltavská cyklostezka začíná před Kaplí Svatého Prokopa v Loučovicích. Na počátku trasy vede podél levého břehu Vltavy a prochází mezi řekou a zastavěnou částí Loučovic až k mostu. Odtud pokračuje po pravém břehu Vltavy směrem k Čertově stěně. Dále trasa míří k vodní vyrovnávací nádrži Lipno II, se zakončením ve Vyšším Brodě u vjezdu do kempu Pod hrází.

16

Bruslení na zamrzlém Lipně
Velkým fenoménem zimních měsíců v našem kraji je nejdelší přírodní bruslařská dráha na zamrzlém lipenském jezeře. Dráhy se upravují mezi Lipnem nad Vltavou, Přední Výtoní a Frymburkem, stejně tak jako mezi Horní Planou a Hůrkou. Strojově upravená dráha Vám dá prožít mnoho krásných okamžiků. Mimo dlouhých tratí se při příznivých podmínkách upravují i menší okruhy u jednotlivých hlavních stanovišť.